

Činnost a postavení pořádkových jednotek Policie ČR

Anotace: Článek pojednává o postavení a činnosti pořádkových jednotek Policie ČR, které jsou v současné době nedílnou součástí nasazení sil a prostředků v souvislosti s konáním sportovních utkání, zejména fotbalů.

Klíčová slova: Policie ČR, veřejný pořádek, pořádkové jednotky, nasazení sil a prostředků, fotbalové utkání.

Pořádkové jednotky jsou v dnešní době neodmyslitelnou součástí Policie ČR. Pořádkové jednotky působí na území krajského ředitelství policie nebo územního odboru v rámci tohoto ředitelství, vyžaduje-li to bezpečnostní situace. Pořádkové jednotky jsou nedílnou součástí při nasazení sil a prostředků Policie ČR v souvislosti s konáním sportovních utkání, zejména fotbalů.

1. Typy pořádkových jednotek

Pořádkové jednotky jsou v současnosti specifikovány do dvou skupin:

- nestálé
- stálé.

1.1 Nestálé pořádkové jednotky

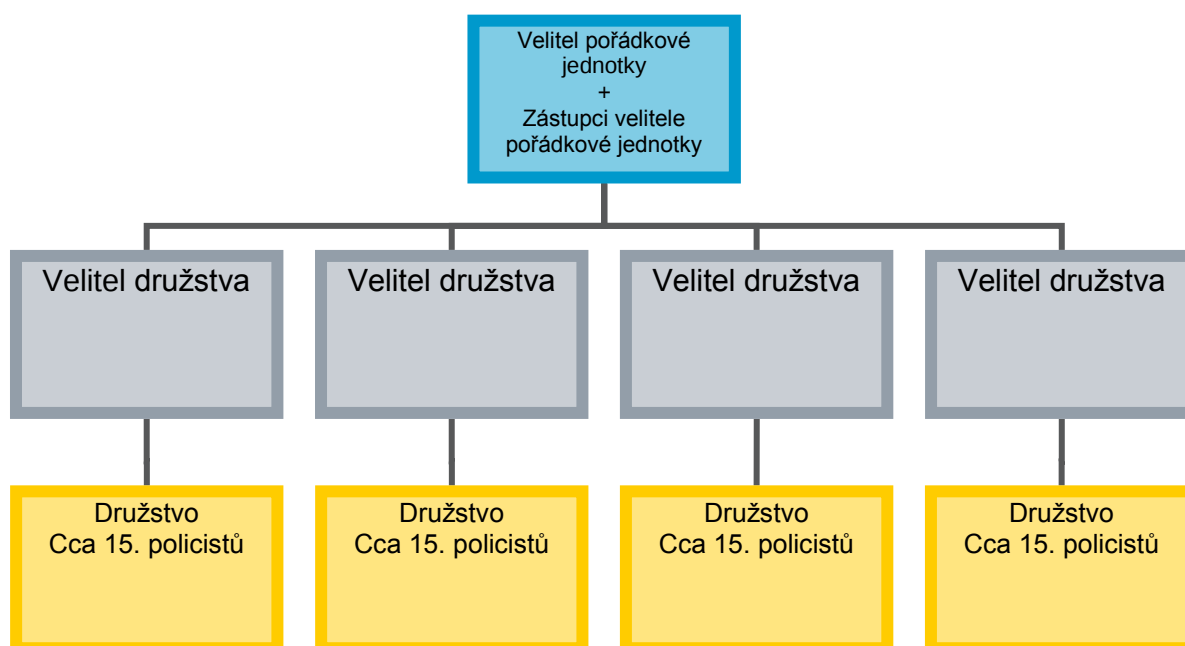
Jsou zřizovány rozkazem ředitelů, krajského ředitelství policie. Nestálé pořádkové jednotky mají většinou stav okolo 120 policistů. Členy těchto pořádkových jednotek jsou policisté z OO PČR, kteří disponují vybavením pro zákroky pod jednotným velením (protiúderové komplety, přilby atd.) a prochází speciální přípravou a výcvikem pro zvládání zákroků.

1.2 Stálá pořádková jednotka

Jedinou plně funkční stálou pořádkovou jednotkou je v současné době Speciální pořádková jednotka Policie ČR, Krajského ředitelství Policie ČR hlavního města Prahy, která má celkový stav cca 450 příslušníků Policie ČR. Speciální pořádková jednotka Policie ČR, Krajského ředitelství Policie ČR hlavního města Prahy je v současné době zřízena jako základní organizační článek¹ Policie ČR. Svojí služební činnost provádí v režimu pohotovosti a jsou tak nepřetržitě k dispozici pro případné opatření. Pořádkovou jednotkou se rozumí Speciální pořádková jednotka Policie ČR, Krajského ředitelství Policie ČR hlavního města Prahy, která je zřízena jako její nižší organizační článek se systematizovanými pracovními místy zaměstnanců Policie ČR. Tato jednotka může být zřízena i u krajského ředitelství policie.

¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110/2008, kterým se upravuje činnost obvodních (místních) oddělení a oddělení železniční policie, Policie České republiky okresního (obvodního, městského) ředitelství.

Organizační členění pořádkových jednotek

Zákroky pořádkových jednotek

Služebním zákrokem se rozumí přímé vynucování splnění zákonné povinnosti.² Jedná se tedy o bezprostřední zásah, který může směřovat proti osobě nebo věci, jehož smyslem je odvrátit nebezpečí, které bezprostředně ohrožuje právem chráněné zájmy. Musí se vždy opírat o konkrétní zákonné zmocnění dané zejména příslušným ustanovením zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Zákroky policistů zařazených v pořádkových jednotkách jsou zákroky pod jednotným velením³. Lze konstatovat, že zákroky pod jednotným velením jsou specifickým druhem služebních zákroků. Specifickým v tom smyslu, že za použití donucovacích prostředků odpovídá velitel opatření, a to v rámci své nedílné velitelské pravomoci. Zákon o Policii České republiky v § 59 odst. 1, umožňuje, aby nadřízený velitele opatření na místě služebního zákroku rozhodl svým rozkazem o použití donucovacích prostředků či zbraně. Tímto svým rozhodnutím však přebírá velení a odpovědnost za použití donucovacích prostředků nebo zbraně, a to až do ukončení služebního zákroku. Dále také nelze přesunout velení zpět na původního velitele opatření. V tomto případě je nutné zadokumentování rozhodnutí nadřízeného velitele opatření o převzetí velení nad služebním opatřením, a to z důvodů pozdějšího vyhodnocení oprávněnosti použití donucovacích prostředků či zbraně.

Použití služebního zákroku je možné, pokud je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek nebo veřejný pořádek a nebezpečí nelze odvrátit jinak. Všechny uvedené znaky musí být splněny současně, aby bylo možné služební zákrok provést. Služební zákrok musí být prováděn na základě zákona a v souladu se zákonem a jeho cílem je ochrana společensky relevantních hodnot a zájmů. Důležitý aspekt je ten, že policista o konkrétním služebním zákroku rozhoduje sám, pod jednotným velením se rozhoduje velitel opatření, který posoudí skutečný stav věci dle svého právního uvážení. Podle okolností případu není vyloučena jeho

² viz ust. § 10 odst. 5 zák. č. 273/2008 Sb. o Policii ČR ve znění doplňků a novel. Lze také konstatovat, že je možné použít síly nebo hrozby použití síly, kdy jde o zasahování do práv a svobod občanů na základě pravomocí a za podmínek stanovených Listinou základních práv a svobod, státní moc lze uplatňovat jen v případech a mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.

³ viz. ust. § 59 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

subjektivní odpovědnost za případné vybočení z mezí zákonem stanovených opatření. Na základě toho pak může policista naplnit skutkovou podstatu kázeňského přestupku ve smyslu ust. § 50 z. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie ČR ve znění pozdějších předpisů nebo může naplnit skutkovou podstatu některého z trestných činů zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 trestního zákoníku nebo maření úkolu úřední osoby z nedbalosti dle § 330 trestního zákona.⁴

2. Působnost, činnost a výcvik pořádkových jednotek Policie ČR

2.1 Působnost a úkoly pořádkových jednotek

Pořádková jednotka působí na území krajského ředitelství policie nebo územního odboru v rámci tohoto ředitelství; vyžaduje-li to bezpečnostní situace, může působit i na jiných místech České republiky.

Pořádková jednotka zejména:

- chrání bezpečnost osob a majetku, spolupůsobí při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti a provádí bezprostřední opatření k jeho obnově, byl-li závažným způsobem narušen,
- podílí se na plnění úkolů složek integrovaného záchranného systému při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací⁵,
- podílí se na výkonu služby v případech opatření vyžadujících nasazení většího počtu sil a prostředků policie (např. sportovní či kulturní akce, pátrání po osobách a věcech),
- spolupůsobí při zákrocích zásahové jednotky krajského ředitelství policie, Útvaru rychlého nasazení Policie České republiky a dalších služeb policie,
- zajišťuje ozbrojené doprovody (např. cenin, jaderného materiálu),
- posiluje výkon hlídkové nebo jiné služby na stanoveném území.

2.2 Vyslání a nasazení pořádkových jednotek

O vyslání pořádkové jednotky krajského ředitelství policie na území tohoto ředitelství rozhoduje na základě žádosti ředitel krajského ředitelství policie nebo jím pověřený vedoucí příslušník. O vyslání pořádkové jednotky na jiné místo České republiky může rozhodnout na základě žádosti ředitel krajského ředitelství policie, do jehož personální pravomoci pořádková jednotka spadá, nebo jím pověřený vedoucí příslušník,

O vyslání policistů pořádkové jednotky může rozhodnout také vedoucí územního odboru vnější služby krajského ředitelství policie, jde-li o opatření na území tohoto odboru a policisty spadající do jeho personální pravomoci.

Vyžaduje-li bezpečnostní situace vyslání pořádkových jednotek několika krajských ředitelství policie, rozhodne o jejich vyslání náměstek policejního prezidenta pro uniformovanou policii nebo jím určený vedoucí příslušník.

O nasazení pořádkové jednotky rozhoduje velitel opatření.

O rozmístění policistů zařazených v pořádkové jednotce, způsobu provedení zákroku, volbě konkrétních donucovacích prostředků a dalších taktických postupech v místě nasazení rozhoduje velitel pořádkové jednotky; část těchto úkolů mohou plnit také policisté řídicí a koordinující organizačně nižší uskupení (skupiny, družstva).

⁴ srov.: HROZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o policii a související předpisy*. 2. doplněné vyd. Praha : Eurounion, 2001, s 41-42 ISBN 80-7317-003-5

⁵ Např. zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, závazný pokyn policejního prezidenta č. 27/2008, kterým se upravují úkoly Policie České republiky při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému.

O nasazení pořádkové jednotky nebo její části k posilování výkonu hlídkové nebo jiné služby rozhoduje ředitel krajského ředitelství policie nebo vedoucí příslušník, nebo do jehož podřízenosti byla pořádková jednotka vyslána, vyjma případů, kdy je pořádková jednotka již vyslána k plnění úkolů konkrétního opatření.

Část úkolů pořádkové jednotky mohou plnit policisté pohotovostního a eskontního oddělení krajského ředitelství policie, je-li takové oddělení zřízeno dle vzorové systemizace.

2.3 Výcvik a příprava pořádkových jednotek

Obsah výcviku policistů zařazených v pořádkových jednotkách stanoví „Cvičební řád pořádkových jednotek“⁶ a roční výcvikový plán schválený ředitelem krajského ředitelství policie. Výcvik provádí vedoucí příslušník nebo policista odpovědný za jeho provádění.

Vedoucí odboru služby pořádkové policie krajského ředitelství policie schvaluje pololetní plány nácviků policistů zařazených v pořádkové jednotce tohoto ředitelství interním aktem řízení a předkládá je Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky (dále jen „ředitelství služby“). Je povinen

- organizovat průběžně jednotlivé druhy přípravy a nejméně jedenkrát za dva měsíce nácvik policistů pořádkové jednotky jako celku, a to v úzké součinnosti s určenými policisty odpovídajícími za výcvik (dále jen „instruktor“) nejen z vlastní pořádkové jednotky, k předávání nových praktických zkušeností z výcviku a zákroků; za tím účelem ředitelství služby zveřejňuje plány výcviku všech krajských ředitelství policie na svých intranetových stránkách,
- vysílat pořádkovou jednotku, případně její vedoucí příslušníky nebo policisty odpovědné za výcvik, a to s potřebnou technikou, na součinnostní cvičení organizované Policejním prezidiem České republiky.

Příprava policistů pořádkové jednotky zahrnuje zejména:

- pořadovou přípravu,
- pořádkovou přípravu,
- taktickou přípravu,
- tělesnou přípravu,
- profesní přípravu,
- speciální přípravu,
- psychologickou přípravu,
- organizačně řídicí přípravu.

Speciální příprava může být prováděna v součinnosti s ostatními službami policie.

Příprava k plnění úkolů při mimořádných událostech je prováděna ve spolupráci s ostatními složkami integrovaného záchranného systému.

2.4 Výběr policistů a organizace pořádkových jednotek

Policista zařazený do pořádkové jednotky musí mít požadované psychické a fyzické předpoklady. Základní podmínkou pro zařazení policisty je splnění všech požadavků stanovených právním předpisem a interními akty řízení⁷.

Pořádková jednotka se dle vzorové systemizace člení na skupiny. Tento název základního organizačního členění je dále v závazném pokynu použit i pro organizační články (oddělení) speciální pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy (odboru),

⁶ srov.: čl. 35 ZPPP č. 10/2009, kterým se stanoví postup Policie České republiky při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v souvislosti s pořádáním shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob

⁷ viz. ust. § 19 odst. 6 zákona č. 361/2003 Sb., ve znění zákona č. 230/2005 Sb.

dále také Závazný pokyn policejního prezidenta č. 209/2007, k zajištění organizace služební přípravy.

nižší organizační uskupení pořádkové jednotky⁸. Pro další nižší organizační uskupení je dále v závazném pokynu použit název družstvo.

Pořádková jednotka se organizačně skládá zpravidla z

- velitele pořádkové jednotky,
- zástupce velitele pořádkové jednotky,
- vedoucích skupin (oddělení),
- koordinátorů družstev,
- instruktorů,
- policistů zařazených do
 - operačního družstva,
 - technického družstva,
 - týmu pro identifikaci pachatelů (pořádkové jednotky mohou pro jeho činnost využívat policistů služby kriminální policie a vyšetřování)
- psychologa;

skutečné členění pořádkové jednotky vychází z jejích potřeb a některými z koordinačních činností dále uvedených mohou být pověřeni i další určení policisté.

3. Složení pořádkových jednotek Policie ČR

3.1 Velitel pořádkové jednotky

Velitel pořádkové jednotky zejména:

- řídí pořádkovou jednotku a odpovídá za její přípravu a akceschopnost,
- rozhoduje o taktice provedení zákroku zásahovou jednotkou,
- řídí policisty řídící a koordinující činnost nižších organizačních článků či organizačních uskupení pořádkové jednotky,
- zajišťuje zpracování typových plánů zákroků,
- kontroluje výkon služby podřízených a vedení příslušných administrativních pomůcek,
- odpovídá za dodržování zákonnosti při zákrocích a dbá na to, aby byl zákrok vůči pachatelům protiprávního jednání přiměřeně důrazný; pro opatření ustanovuje dle potřeby týmy pro identifikaci pachatelů protiprávního jednání,
- po ukončení nasazení pořádkové jednotky zajišťuje zpracování písemného vyhodnocení,
- odpovídá za hospodárné využívání svěřených prostředků, jejich údržbu a provoz, správné ukládání, ošetřování a používání výstroje, výzbroje, včetně přidělených technických prostředků,
- odpovídá za zpracování přehledů o činnosti pořádkové jednotky,
- podílí se na vytváření podmínek pro zvyšování odborné kvalifikace podřízených policistů a zaměstnanců a na zvyšování fyzické zdatnosti podřízených policistů,
- plní další úkoly uložené příslušným nadřízeným vedoucím příslušníkem a úkoly vyplývající z jeho funkce.

3.2 Zástupce velitele pořádkové jednotky

V době nepřítomnosti velitele pořádkové jednotky zastupuje a plní jeho úkoly v plném rozsahu s výjimkou věcí, které si velitel pořádkové jednotky vyhradí. Dále plní zejména tyto úkoly

- zpracovává plán činnosti pořádkové jednotky a plán kontrol; provádí kontrolu výkonu služby a podílí se na zpracování přehledu o činnosti pořádkové jednotky,

⁸ srov.: čl. 2 písm. h) bod 2 ZPPP č. 10/2009, kterým se stanoví postup Policie České republiky při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti v souvislosti s pořádáním shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob

- podílí se na zpracování plánu přípravy a výcviku pořádkové jednotky,
- podílí se na zpracování typových plánů zákroků a na velení pořádkové jednotky při jejím nasazení pod jednotným velením,
- zpracovává požadavky na doplnění materiálu pořádkové jednotky,
- plní další úkoly uložené nadřízenými vedoucími příslušníky a úkoly vyplývající z jeho funkce.

3.3 Vedoucí skupiny (oddělení) pořádkové jednotky

Vedoucí skupiny (oddělení) pořádkové jednotky plní zejména tyto úkoly:

- odpovídá za akceschopnost a připravenost skupiny (oddělení),
- řídí činnost družstev ve skupině (oddělení),
- podílí se na organizaci přípravy a výcviku skupiny (oddělení),
- po ukončení výkonu služby získává od policistů informace o bezpečnostní situaci, výslednosti a poznatcích z průběhu služby, které předává určenému vedoucímu příslušníkovi k dalšímu opatření,
- hodnotí činnost určených policistů,
- plní další úkoly uložené nadřízenými vedoucími příslušníky a úkoly vyplývající z jeho funkce.

3.4 Koordinátor družstva pořádkové jednotky

Koordinátor družstva pořádkové jednotky podle stanoveného režimu služby u pořádkové jednotky a pokynů nadřízených vedoucích příslušníků organizuje výkon služby policistů zařazených v družstvu, přitom plní zejména tyto úkoly:

- řídí činnost policistů zařazených v družstvu,
- po ukončení výkonu služby získává od policistů informace o bezpečnostní situaci, výslednosti a poznatcích z průběhu služby, které předává veliteli skupiny (oddělení) nebo jiným určeným vedoucím příslušníkům k dalšímu opatření,
- plní další úkoly uložené nadřízenými vedoucími funkcionáři a úkoly vyplývající z jeho funkce.

3.5 Instruktor pořádkové jednotky

Instruktor plní zejména tyto úkoly:

- při opatřeních je zpravidla přímo podřízen veliteli pořádkové jednotky, popřípadě veliteli opatření,
- metodicky řídí a organizuje praktický výcvik policistů, zpracovává návrhy písemných příprav jednotlivých zaměstnání výcviku, odborných příprav a fyzické připravenosti policistů; zodpovídá za připravenost, vycvičenou a za plnění fyzických prověrek policistů pořádkové jednotky,
- podílí se na zpracování typových plánů zákroků a na vyhodnocení nasazení pořádkové jednotky za účelem zefektivnění přípravy a výcviku policistů,
- provádí proškolení manipulace s ochrannými prostředky a obsluhy a manipulace s výzbrojí, technickými prostředky a dalšími přidělenými služebními pomůckami pořádkové jednotky,
- účastní se odborných školení, kursů a instrukčně metodických zaměstnání pořádaných jinými pořádkovými jednotkami a Policejním prezidiem České republiky; neustále zvyšuje svoji odbornost v oblasti pořádkové přípravy a nově získané znalosti a dovednosti uplatňuje v praxi,
- plní další úkoly uložené nadřízenými vedoucími příslušníky a úkoly vyplývající z jeho funkce.

3.6 Instruktor – specialista pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou

Instruktor – specialista pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou – za pomoci horolezeckého materiálu a další potřebné techniky plní zejména při pátracích a záchranných policejních akcích tyto úkoly:

- zajišťuje a propátrává exponovaná místa,
- zajišťuje bezpečný průchod dalším policistům, případně dalším složkám integrovaného záchranného systému, přes exponovaná místa,
- dle potřeby a charakteru policejní akce spolupracuje s leteckou službou policie.

3.7 Psycholog pořádkové jednotky

Psycholog řeší zejména zátěžové situace a krizové stavy u policistů pořádkové jednotky.

3.8 Policista pořádkové jednotky

Policista zařazený v pořádkové jednotce zejména:

1. chrání bezpečnost osob a majetku, spolupůsobí při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti a provádí bezprostřední opatření k jeho obnově, byl-li závažným způsobem narušen,
2. podílí se na plnění úkolů policie v rámci integrovaného záchranného systému při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací⁹⁾, podílí se na výkonu služby v případech opatření vyžadujících nasazení většího počtu sil a prostředků policie (např. sportovní či kulturní akce, pátrání po osobách a věcech),
3. spolupůsobí při zákrocích zásahové jednotky krajského ředitelství policie, Útvaru rychlého nasazení a dalších služeb policie,
4. zajišťuje ozbrojené doprovody (např. cenin nebo jaderného materiálu),
5. posiluje výkon hlídkové nebo jiné služby na stanoveném území,
6. plní úkoly vyplývající z odborné přípravy a výcviku policistů pořádkové jednotky,
7. plní úkoly v oblasti zvyšování odborné úrovně znalostí, zkušeností a fyzické zdatnosti,
8. další úkoly dle pokynů velitele skupiny (oddělení), koordinátora družstva nebo jiných vedoucích příslušníků a úkoly vyplývající z jeho funkce.

3.9 Operační družstvo pořádkové jednotky

Operační družstva pořádkové jednotky se zpravidla dělí na zásahová a eskortní družstva. Část jejich úkolů může plnit pohotovostní a eskortní oddělení krajského ředitelství policie zřízené dle vzorové systemizace.

Zásahová družstva provádějí zákroky a plní další výše uvedené úkoly. Pro urychlení předávání osob omezených na osobní svobodě k dalším opatřením a eskortě mohou být policisté zásahového družstva vybaveni identifikačními kartami, na nichž jsou předem (před zahájením provádění opatření) zejména vyplněny údaje o hodnosti, jménu a příjmení policisty, OEČ, útvaru jeho služebního zařazení, místo a telefonické spojení, na nichž je policista k dostižení, doplněné při předávání o podpis policisty.

Eskortní družstvo je určeno k eskortování osob¹⁰⁾ na určené místo. Do eskortního družstva musí být vždy zařazena alespoň jedna žena. Policisté zařazení do eskortního družstva se po převzetí osoby přesvědčují, zda u sebe nemá zbraň¹¹⁾ a případně ji odebírají¹²⁾, odebírají

⁹⁾ Např. zákon č. 239/2000 Sb., vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, závazný pokyn policejního prezidenta č. 27/2008.

¹⁰⁾ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 93/2008, o eskortách osob a jejich střežení.

¹¹⁾ viz. ust. § 111 písm. e) zákona č. 273/2008 Sb., o Polici České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

věci důležité pro dokumentaci protiprávního jednání¹³⁾ a protiprávní jednání této osoby dokumentují¹⁴⁾ a umísťují tyto osoby do eskortních vozidel, případně do určeného prostoru či objektu. Pokud tyto osoby není možno eskortovat najednou, provádí se eskorta po částech. Po ukončení eskorty se osoby s doklady a odebranými předměty předají určenému útvaru policie k dalšímu opatření.

3.10 Policisté pořádkových jednotek určení k označování pachatelů protiprávní činnosti

Policisté k označování pachatelů protiprávní činnosti:

- vyhledávají a označují pachatele trestné činnosti,
- jsou ve stálém vizuálním kontaktu s dokumentaristy,
- ve výjimečných případech mohou sami provést zajištění pachatele.

3.11 Technické družstvo pořádkové jednotky

Technické družstvo pořádkové jednotky tvoří:

- hasiči,
- zdravotníci,
- dokumentaristé,
- řidiči,
- obsluha donucovacích a technických prostředků (vodní stříkač, obrněný transportér, motorová pila, zátarasy a jiné),
- logistické zabezpečení (zajištění náhradního materiálu a techniky, stravy, opravy poškozených dílů, vybavení).

Při nasazení pořádkové jednotky jsou zpravidla policisté z technického družstva dle potřeby přidělováni do operačních družstev. Při práci je policista podřízen veliteli technického družstva.

Pracují-li policisté technického družstva při nasazení pořádkové jednotky samostatně, musí být zajištěno spojení s velitelem pořádkové jednotky nebo velitelem skupiny (oddělení) a dostatečně zajištěna jejich bezpečnost.

Policisté logistického zabezpečení a obsluhy techniky mají přidělené technické vozidlo, které je vybaveno zejména:

- náhradními ochrannými prostředky,
- náhradním materiálovým zabezpečením,
- speciálními technickými prostředky (pila, vyprošťovací prostředky, elektrocentrála),
- zdravotnickými prostředky,
- ozvučovacími a osvětlovacími prostředky,
- záložními donucovacími prostředky (i skupinovými),
- náhradními hasicími prostředky,
- spojovacím materiálem,
- administrativními pomůckami,
- prostředky k překonávání překážek,
- rafty (čluny),
- mobilními WC.

3. 12 Druhy dokumentace vedené při zákrocích pořádkové jednotky

srov. FILÁK A., a kol. *Zákon o Policii České republiky s komentářem podle právního stavu k 12.1.2009*, Praha Police History 2009

¹²⁾ viz. ust. § 35 zákona č. 273/2008 Sb.

¹³⁾ viz. ust. § 34 zákona č. 273/2008 Sb.

¹⁴⁾ viz. čl. 28 ZPPP č. 10/2009

Před nasazením pořádkové jednotky a prováděním zákroku jsou vedeny zejména tyto druhy dokumentace:

- rozkaz příslušného vedoucího příslušníka o vyslání pořádkové jednotky,
- rozkazy nebo jiná rozhodnutí velitele pořádkové jednotky, týkající se pořádkové jednotky jako celku, nebo velitele skupiny (oddělení) nebo koordinátora družstva, např. rozhodnutí o provedení uzávěr místa prostoru nasazení, rozhodnutí k přesunu pořádkové jednotky nebo jejích částí apod.,
- seznam policistů pořádkové jednotky, jejich rozdělení do družstev a k jednotlivým technickým prostředkům apod.

V průběhu nasazení pořádkové jednotky a provádění zákroku jsou vedeny zejména tyto druhy dokumentace:

- dokumentace činnosti velení pořádkové jednotky, např. rozkaz k provedení zákroku, výzva, výstraha osobám v prostoru nasazení, rozhodnutí o použití donucovacích prostředků, žádost o provedení některých úkonů součinnostními útvary policie apod.,
- rozhodnutí o ukončení zákroku a o přesunu pořádkové jednotky z místa zákroku,
- dokumentace činnosti pořádkové jednotky při zákroku.

Po skončení zákroku jsou vedeny zejména tyto druhy dokumentace:

- hlášení o použití donucovacích prostředků a zbraně a úřední záznamy o prošetření oprávněnosti a přiměřenosti použití donucovacích prostředků a zbraně,
- počet předvedených, zadržených a zajištěných osob,
- počet zraněných policistů a jiných osob při zákroku,
- hodnocení spolupráce s ostatními složkami integrovaného záchranného systému,
- závěry a návrhy na opatření ke zjištěným nedostatkům.

3. 13 Postup při dokumentaci protiprávního jednání osoby omezené při zákroku na osobní svobodě

Současně s osobou omezenou na osobní svobodě předá policista, který omezení osobní svobody provedl, policistům eskortního družstva identifikační kartu¹⁵ nebo údaje uváděné na kartě sdělí ústně. Zároveň ústně sdělí kdy, kde a jakého protiprávního jednání se osoba dopustila. Pokud je předávána identifikační karta, policisté eskortního družstva zkontrolují její řádné vyplnění.

Policisté eskortního družstva po převzetí osoby vyplní „Záznam pro dokumentaci protiprávního jednání osoby, která byla omezena na osobní svobodě při zákroku pod jednotným velením“ (dále jen „záznam“). Pro záznam se využije tiskopis vedený v platném informačním systému policie, nebo se údaje z tohoto tiskopisu uvedou v jinak zpracovaném záznamu. Nebyla-li předána identifikační karta, údaje v ní jinak uváděné zapíše policista eskortního družstva – zpravidla do záznamu.

Záznam může být předtištěn na obálce, sáčku apod. určených na věci odebrané osobě omezené na osobní svobodě, včetně osobních dokladů (dále jen „obálka“), nebo se k obálce přiloží. Zpravidla se také přilepí či sepne s obálkou, není-li obálka a záznam opatřen identifikátorem jednoznačně přiřazujícím záznam ke konkrétní obálce, resp. věcem v ní uloženým. Do obálky se vkládá také identifikační karta policisty, pokud byla vyplněna.

Jestliže osoba nemá u sebe žádné osobní doklady, doplní přebírající policista eskortního družstva na záznamu její stručný popis nebo obrazový záznam pro účely její pozdější identifikace. Současně k vyloučení záměny osob a jim odebraných věcí označí osobu a obálku se záznamem shodným identifikátorem.

¹⁵ viz čl. 24 odst. 2 ZPPP č. 10/2009

Osoby, které jsou podezřelé ze spáchání nebo se dopustily protiprávního jednání, se eskortují na předem určené místo nebo útvar policie. Po ukončení eskorty se osoba s obálkou a vyplněným záznamem předá k dalšímu opatření.

Po převzetí eskortované osoby na určeném útvaru policie policisté tohoto útvaru stanoví za využití předložené dokumentace právní kvalifikaci protiprávního jednání a právní kvalifikaci omezení osobní svobody, o kterém sepiší protokol nebo úřední záznam. Následně podle charakteru protiprávního jednání zajistí další postup v rámci přestupkového nebo trestního řízení. Provedené zákroky, úkony a další opatření vyznačí stanoveným způsobem i v příslušných služebních pomůckách.

Charakteristika činnosti zakročujících pořádkových jednotek:

- Pořádková jednotka zakročuje pod jednotným velením¹⁶,
- pořádkové jednotce velí velitel opatření,
- jednotlivým policistům velí velitel jednotky a dále velitelé družstev,
- velitel opatření určuje kdy a jak (a jestli) bude pořádková jednotka nasazena do zákroku. Samotné řízení (strategie) zákroku je na velitelích pořádkových jednotek,
- účelem zákroku je zabránit osobám, proti kterým je zákrok veden v dalším protiprávním jednání,
- samotnému zákroku předchází výzvy a v současné době nasazení anti-konfliktních týmů (viz. kapitola č. 3.5),
- provedení zákroku pořádkové jednotky je krajní variantou řešení konfliktu (ultima ratio),
- pokud hrozí nebezpečí z prodlení, je možno od výzev upustit (např. situace, kdy pořádková jednotka přijíždí k již započatému zákroku).

Literatura

MACEK, P. a kol. *Pořádková činnost policie*. Zvláštní část. 3. přeprac. vyd. Praha : PA ČR, 2000. 114 s. ISBN 80-7251-051-7.

MACEK, P., FILÁK, A. *Pořádková činnost policie*. Obecná část. Praha : Police History, 2002. 97 s. ISBN 80-86477-10-x.

ZÁMEK, D. K aspektům hromadného narušování veřejného pořádku v současnosti. In *Služba pořádkové a dopravní policie na prahu 21. století*. Praha Police History, 2005, s. 88-93. ISBN 80-86477-30-4.

ZÁMEK, D. Policie a hromadná narušování veřejného pořádku v systému vysokoškolské přípravy policistů. In *Úloha policejně bezpečnostních disciplín v systému vysokoškolské přípravy policistů*. Praha : Police History, 2006 s.74-76. ISBN 80-86477-34-7

Key words: Police of the CR, Law and order, Conflict Resolution Team (AKT), Deployment of forces and equipment, Football match.

¹⁶ § 52 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. o Polici České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Summary

Article deals with the position and activities of public-order units of Police of the Czech Republic which form an integral part of deployment of forces and resources regarding sport competitions, in particular, football matches.

*pplk. JUDr. David Zámek
Policejní akademie ČR v Praze
Fakulta bezpečnostně právní
Katedra policejních činností*

Recenzent: JUDr. Boris Löffler, PhD.